

ETHISCHE INVESTERINGSCODE

VERSIE VAN 1 JANUARI 2021
(vervangt en vernietigt de vorige versies)

ethias

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	VERBINTENISSEN	3
3.	PERIMETER VAN ONS ETHISCH BEHEER	3
4.	ANALYSE VAN DE DEKKING	4
5.	CRITERIA VAN ONS ETHISCH BEHEER	5
5.1	AANDELEN EN BEDRIJFSOBLIGATIES	5
5.1.1.	NAGELEEFDE ETHISCHE PRINCIPES	5
5.1.1.1.	Rechten van de mens en recht op arbeid	5
5.1.1.2.	Milieu	7
5.1.1.3.	Anticorruptie	7
5.1.1.4.	Bewapening	7
5.1.1.5.	Thermische steenkoolwinning	8
5.1.1.6.	Tabak	8
5.1.1.7.	Onaanvaardbare broeikasgasemissies	8
5.1.1.8.	Niet-conventionele olie- en gaswinning	8
5.1.1.9.	Conventionele olie- en gaswinning	9
5.1.1.10.	Niet-duurzame elektriciteitsproductie	9
5.2.	OVERHEIDSOBLIGATIES	9
5.2.1.	FISCAAL VOORDELIGE LANDEN	9
5.2.2.	LANDEN DIE DE INTERNATIONALE NORMEN IN TERMEN VAN PRINCIPES VAN RECHTEN VAN DE MENS, RECHTEN VAN DE WERKNEMERS EN MILIEUCONVENTIES HET MINST RESPECTEREN	9
5.2.3.	LANDEN DIE HET VOORWERP UITMAKEN VAN INTERNATIONALE SCHENDINGEN	10
6.	DESINVESTERINGSCRITERIA	10
	BIJLAGE BIJ DE ETHISCHEINVESTERINGSCODE ETHIAS	11
	LIJST VAN VERBODEN DIRECTE INVESTERINGEN	11
	ZWARTE LIJST VAN ONDERNEMINGEN	11
	ZWARTE LIJST VAN LANDEN ENKEL VAN TOEPASSING OP DE OVERHEIDSOBLIGATIES	16

1. INLEIDING

Ethias heeft altijd MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) toegepast in al haar activiteiten. Voor Ethias is dit een beheertool die de onderneming toelaat haar activiteiten te positioneren in overeenstemming met haar waarden: menselijk, engagement, enthousiasme en klantentevredenheid. Haar MVO-aanpak stelt haar ook in staat om de vooruitgang op sociaal, maatschappelijk en ecologisch vlak te beoordelen.

In het belang van een betere wereld - die rechtvaardiger, ecologischer, billijker en solidairder is - positioneert Ethias zich als

- Vertrouwensvolle verzekeraar
- Duurzame onderneming
- Verantwoorde investeerder

Het niet-financieel verslag¹ geeft een gedetailleerd overzicht van de acties, ambities en resultaten van de MVO-strategie.

Het Ethisch Comité, dat paritair is samengesteld en in 2003 werd opgericht, is de hoeder van MVO binnen Ethias.

In die optiek hanteert Ethias sinds vele jaren een strikte, ethische en transparante aanpak in het beheer van de financiële activa. Om deze aanpak te versterken heeft Ethias een verdere stap gezet door sinds eind 2020 de UN PRI (United Nations Principles for Responsible Investment) te ondertekenen. Deze organisatie is via haar principes de grootste pleitbezorger van verantwoord beleggen ter wereld.

2. VERBINTENISSEN

De Directie Asset Management van Ethias verbindt zich ertoe om bij alle financiële beheerders het verbod te doen naleven om, in alle rechtstreekse beleggingen uitgevoerd voor eigen rekening of voor rekening van de groep, te investeren in overheidsobligaties van de landen vermeld in de bijgevoegde lijst van landen en in aandelen en bedrijfsobligaties vermeld in de bijgevoegde lijst van ondernemingen. Bovendien zullen alle tegenpartijen en bemiddelaars van de Directie Asset Management verzocht worden kennis te nemen van de volgende principes die deel uitmaken van deze Ethische Investeringscode.

De Ethische Investeringscode wordt jaarlijks geactualiseerd. De selectie van de effecten vermeld in de lijsten werd uitgevoerd en gevalideerd door het Ethisch Investeringscomité van Ethias. Dit Comité is samengesteld uit de CFO, de Head of Corporate Office, de verantwoordelijke en adjunct-verantwoordelijke van de werkgroep rond CSR (intern en transversaal comité), de financieel vertegenwoordiger binnen deze CSR-werkgroep en een jurist. Deze Ethische Investeringscode wordt vervolgens ter goedkeuring verstuurd naar het Directiecomité van Ethias en vervolgens naar het Ethisch Comité (nationaal intern orgaan, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van het personeel en van de directie) voor informatie.

Het Ethisch Investeringscomité streeft naar best practices op het vlak van ethische en duurzame ontwikkeling, met een permanent leerengagement en de wil om het toepassingsdomein geleidelijk aan uit te breiden. Bewijs hiervan is dat Ethias ondernemingen die de United Nations Global Compact-principes schenden van haar beleggingen uitsluit alsook ondernemingen die betrokken zijn bij activiteiten die niet beantwoorden aan de definitie van duurzame ontwikkeling van Ethias. Sinds 2005 sluiten wij ondernemingen uit die betrokken zijn bij controversiële wapeniging. In 2017 beslisten wij om steenkool uit onze investeringen te weren omwille van zijn bijdrage aan de opwarming van de aarde. Sinds 2019 bannen wij ook tabak en de productie van conventionele wapens. Om te voldoen aan de "Towards Sustainability"-kwaliteitsnormen, die op initiatief van Febelfin zijn ontwikkeld, en om deel te nemen aan de inspanningen om de opwarming van de aarde te voorkomen, sluit Ethias sinds 2020 ook bedrijven met onaanvaardbare broeikasgasemissies, bedrijven die betrokken zijn bij de winning van niet-conventionele olie en gas alsook conventionele olie en gas als ze niet sterk betrokken zijn bij hernieuwbare energie, en bedrijven die betrokken zijn bij niet-duurzame elektriciteitsproductie uit.

3. PERIMETER VAN ONS ETHISCH BEHEER

De perimeter van ons ethisch beheer is van toepassing op de Ethias-groep alsook alle hiermee verbonden entiteiten, op welke wijze ook, voor zover deze entiteiten het financiële beheer van hun vermogen hebben toevertrouwd aan Ethias. Er wordt gepreciseerd dat de perimeter van ons ethisch beheer ook van toepassing is op de entiteiten die verbonden zijn via een gedelegeerd beheermandaat in het kader van de directe investeringen. De beleggingen in externe fondsen, die niet door Ethias worden beheerd, zijn niet onderworpen aan deze code (Ethias kan deze niet opleggen).

4. ANALYSE VAN DE DEKING

De tabel hieronder vermeldt per activacategorie of deze al dan niet opgenomen is in de perimeter van de criteria vermeld in dit document.

CATEGORIE	
I. Terreinen en gebouwen	Buiten de perimeter omwille van hun aard
II.1 Verbonden ondernemingen	Binnen perimeter: nageleefd in eerste lijn (niveau emittent/tegenpartij)
II.2 Overige ondernemingen met deelnemingsverhouding	Binnen perimeter: nageleefd in eerste lijn (niveau emittent/tegenpartij)
III.1 Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten <ul style="list-style-type: none"> • Direct • Indirect (funds)	Binnen perimeter wanneer het directe investeringen betreft en buiten perimeter wanneer het indirecte investeringen (funds) betreft die niet door Ethias worden beheerd (wij kunnen onze code niet opleggen aan de andere beleggers)
III.2 Obligaties en andere vastrentende effecten <ul style="list-style-type: none"> • Corporate - direct • Corporate – indirect (funds) • Governments • Covered • Overige obligaties	Binnen de perimeter wanneer het directe investeringen betreft en buiten de perimeter wanneer het indirecte investeringen (funds) betreft die niet door Ethias worden beheerd (wij kunnen onze code niet opleggen aan de andere beleggers) De volgende uitsluitingscriteria zijn niet van toepassing op Green bonds, Social bonds en Sustainable bonds. Wel gelden voor investeringen in Green, Social en Sustainable bonds de volgende specifieke criteria: <ul style="list-style-type: none"> • De uitgifte moet aantonen dat er geen activiteiten worden gefinancierd die uitgesloten zijn op grond van de Ethias-criteria. • De uitgifte past de ICMA Groene Obligatiebeginselen of de ICMA Sociale obligatiebeginselen toe of heeft een CBI-certificering. • De uitgifte gaat vergezeld van een onafhankelijke Second Party Opinion.
III.3 Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten	Buiten de perimeter omwille van hun aard
III.4 Overige leningen	Binnen de perimeter
III.5 Deposito's bij kredietinstellingen	Binnen de perimeter: nageleefd op het niveau van de tegenpartij (uitgezonderd collateral management)
III.6 Overige (derivaten)	Binnen de perimeter: nageleefd op het niveau van het onderliggend element (voor afgeleide producten)
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	Buiten de perimeter omwille van hun aard

5. CRITERIA VAN ONS ETHISCH BEHEER

Twee types van criteria zijn van toepassing in het kader van ons ethisch beheer: het ene voor de aandelen en bedrijfsobligaties en het andere voor de overheidsobligaties.

5.1 AANDELEN EN BEDRIJFSOBLIGATIES

Ethias heeft aan Vigeo Eiris¹ gevraagd om een lijst op te stellen van ondernemingen die niet in overeenstemming zijn met de 10 principes van het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties inzake de rechten van de mens, het recht op arbeid, milieu en corruptiebestrijding² en/of die betrokken zijn bij controversiële activiteiten zoals: (controversiële en/of conventionele) bewapening, thermische steenkoolwinning, tabak, onaanvaardbare uitstoot van broeikasgassen, conventionele en niet-conventionele olie- en gaswinning en niet-duurzame elektriciteitsproductie. Deze uitsluitingsvoorwaarden werden vertaald in de screeningscriteria van Vigeo Eiris en dit, voor hun gehele universum.

5.1.1. NAGELEEFDE ETHISCHE PRINCIPES

Als verantwoorde investeerder zal Ethias geen enkele directe investering doen in ondernemingen die, voor de **criteria geïdentificeerd in de punten 5.1.1.1., 5.1.1.2. en 5.1.1.3.** hieronder

- geconfronteerd worden met frequente en ernstige controverses voor de analyseperiode³ en
- niet op transparante wijze rapporteren over deze controverses en/ of over de ingevoerde correctiemaatregelen.

Bovendien is elke investering in bewapening (punt 5.1.1.4.), in thermische steenkoolwinning (punt 5.1.1.5), tabak (punt 5.1.1.6.), onaanvaardbare broeikasgasemissies (punt 5.1.1.7.), niet-conventionele olie- en gaswinning (punt 5.1.1.8.), conventionele olie- en gaswinning (punt 5.1.1.9.) en niet-duurzame elektriciteitsproductie (punt 5.1.1.10) verboden.

5.1.1.1. Rechten van de mens en recht op arbeid

Naleven van de fundamentele mensenrechten en voorkomen van de volgende schending:

- Betrokkenheid bij wrede, onmenselijke of vernederende behandeling
- Schending van de mensenrechten
- Schending van het recht op privacy
- Schending van eigendomsrechten
- Eerbiediging van de rechten van de inheemse bevolking
- Inzet van veiligheidstroepen
- Vrijheid van meningsuiting
- Eerbiediging van het recht op lichamelijke integriteit, menselijke waardigheid en respect voor de menselijke persoon
- Aanwezigheid in conflictgebieden

Naleven van de vakbondsvrijheid en van het recht op collectieve onderhandeling

- Recht van de werknemers om vakbondsorganisaties op te richten en zich hierbij aan te sluiten
- Vrije uitoefening van het vakbondsrecht
- Recht op aansluiting bij vakbondsorganisaties, lokale, regionale of internationale federaties en confederaties
- Respect van het stakingsrecht
- Faciliteiten toegekend voor de uitoefening van het vakbondsrecht
- Bescherming tegen inmenging of antisyndicale discriminatie
- Respect van het recht op collectieve onderhandeling
- Bevordering van het recht op collectieve onderhandeling, met name de informatie gegeven aan de vertegenwoordigers van de werknemers

¹ www.vigeo-eiris.com

² www.unglobalcompact.org/AboutTheGC/TheTenPrinciples/index.html

³ Vigeo Eiris' database dekt alle controverses van een lage of significante graad voor 24 maanden na het laatste geïdentificeerde event en voor 48 maanden voor controverses van een hoge of kritieke graad

Non-discriminatie op de werkplaats (op het vlak van arbeidsvoorwaarden, professionele opleiding, promotie, bezoldiging en andere voordelen)

De belangrijkste geïdentificeerde discriminatiegronden zijn:

- Geslacht
- Nationaliteit, etnische afkomst, ras
- Godsdienst
- Sociale afkomst
- Politieke overtuiging
- Leeftijd
- Medische toestand
- Handicap
- Seksuele geaardheid
- Familiale verantwoordelijkheid

Eliminatie van de verboden arbeidsvormen

Afschaffing van kinderarbeid en/of afschaffing van dwangarbeid.

De integratie van de maatschappelijke factoren in de voorzieningskete

De integratie door de onderneming van maatschappelijke normen in haar aankoopproces (leveranciers en onderaannemers) die in het bijzonder betrekking hebben op:

- de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandeling
- de afschaffing van kinderarbeid
- de afschaffing van dwangarbeid
- de niet-discriminatie
- de hygiëne en de veiligheid
- de degelijkheid van de lonen
- de arbeidsuren
- ...

5.1.1.2. Milieu

De integratie door de onderneming van ecologische verbintenissen met het oog op:

- De preventie van en de controle op accidentele vervuiling, in het bijzonder bodemverontreiniging
- De ontwikkeling van groene producten en diensten
- De bescherming van de biodiversiteit en beheer van testen op dieren
- De bescherming van watervoorraden
- De minimalisering van de ecologische gevolgen van het energieverbruik
- Het beheer van atmosferische emissies
- Het afvalbeheer
- Het beheer van de lokale verontreiniging
- Het beheer van de ecologische impact van het transport
- Het beheer van de ecologische impact van het gebruik en de verwijdering van producten en diensten
- De integratie van de ecologische factoren in de voorzieningsketen met betrekking tot de productie en de distributie van het betrokken product of de betrokken dienst door de leveranciers of de onderaannemers. De integratie van de ecologische factoren in het aankoopproces dekt het geheel van de zakenrelatie met de leveranciers en de onderaannemers.

5.1.1.3. Anticorruptie

Voorkomen van elke vorm van corruptie en belangenconflict.

Zijn verboden:

- Steekpenningen,
- Geschenken en uitnodigingen,
- Smeergeld,
- Afpersing,
- Fraude,
- Witwassen van geld,
- Belangenconflicten,
- Verduistering
- Corruptie
- Illegale financiering van politieke partijen (overeenkomstig de nationale reglementeringen).

De referentieteksten voor al deze criteria zijn afkomstig van normen, overeenkomsten en verdragen uitgegeven door de IAO, de VN, de OESO, de EU, de WHO of de UNESCO. Deze referenties worden internationaal erkend.

5.1.1.4. Bewapening

Het betreft de identificatie van de ondernemingen (alsook hun dochterondernemingen/joint ventures) die betrokken zijn bij de productie, het gebruik, het onderhoud, de distributie of de verkoop van controversiële wapens of kernbestanddelen alsook van zogenaamde conventionele wapens. Vermelde types van controversiële wapens zijn verboden of worden gecontroleerd door internationale verdragen zoals de Conventie tegen antipersoonsmijnen of de Conventie tegen clustermunition, of zijn anderzijds blootgesteld aan de kritiek van stakeholders en campagnes (verarmd uranium en wapens met witte fosfor). De opgenomen controversiële wapens zijn:

- Antipersoonsmijnen
- Clustermunitie
- Massavernietigingswapens:
  - » Kernwapens
  - » Chemische wapens
  - » Biologische wapens
- Wapens met niet-opspoorbare deeltjes
- Brandwapens
- Blindmakende laserwapens
- Wapens met verarmd uranium
- Wapens met witte fosfor

Ethias zal de maatschappijen die inkomsten genereren uit de productie van controversiële wapens of belangrijke onderdelen van controversiële wapens uit haar investeringen bannen.

De categorie van niet-controversiële, of conventionele, wapens omvat bijvoorbeeld lichte en klein kaliber wapens, bommen en (niet-nucleaire) raketten, obussen, raketbommen, enz. De geïdentificeerde producenten dragen bij aan de realisatie van het wapensysteem en/of zijn platforms. Met wapensysteem wordt bijvoorbeeld verwezen naar kernkoppen, schietwapens, vuurwapens en munitie. Met platforms wordt verwezen naar de voertuigen ontworpen om wapens op te stellen, zoals tanks, vliegtuigen (bijvoorbeeld bommenwerpers), schepen, enz.

Ethias zal de maatschappijen die 10% of meer van hun inkomsten uit conventionele wapens halen uit haar investeringen bannen.

5.1.1.5. Thermische steenkoolwinning

Het gaat hier over de identificatie van ondernemingen die betrokken zijn bij de extractie van soorten steenkool die doorgaans thermische steenkool - of stoomkolen of “energiekolen” - worden genoemd omdat ze voornamelijk als brandstof voor energieproductie worden gebruikt. Deze kolen omvatten bruinkool en sub-bitumineuze kolen. Hoogovenkolen gebruikt voor de staalproductie, zoals harde steenkool of antraciet, zijn niet opgenomen. Hardere steenkolen zijn enkel opgenomen in de gevallen waarin het duidelijk is dat ze worden gebruikt als thermische kolen, d.w.z. voor energieproductie en niet voor staalproductie of andere toepassingen. Ethias zal de ondernemingen die 10% of meer van hun inkomsten generen uit thermische steenkool uitsluiten uit haar investeringen.

5.1.1.6. Tabak

Het betreft de identificatie van ondernemingen die betrokken zijn bij de productie of de distributie van tabak. Dit omvat de eigendom van de tabaksplantages en de fabricage van producten op basis van tabak, inclusief de transformatie van tabaksbladeren (zoals het sorteren, het behandelen, het dorsen en het mengen), alsook de inkomsten uit de groothandel en/of kleinhandel van deze producten door de producerende maatschappij of door andere maatschappijen.

Ethias zal de maatschappijen die 10% of meer van hun inkomsten uit de productie of de distributie van tabak halen uit haar investeringen bannen.

5.1.1.7. Onaanvaardbare broeikasgasemissies

Het betreft de identificatie van de ondernemingen die de grootste hoeveelheid broeikasgassen uitstoten, het gas dat het broeikasgaseffect veroorzaakt dat verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde. De uitgesloten emittenten zijn die met een gezamenlijke Scope 1- en Scope 2-emissie van meer dan >10.000.000 tCO₂eq per jaar.

Om bedrijven die hun energietransitie hebben ondernomen te stimuleren sluit Ethias de grootste vervuilers met een energietransitiescore van meer dan 30/100 tCO₂eq per jaar evenwel niet uit. De energietransitiescore weerspiegelt het engagement, de maatstaf en de resultaten van de ondernemingen in aspecten die van belang zijn voor de klimaatverandering. Deze omvatten: atmosferische emissies, energieverbruik, transport, gebruik, verwijdering en maatschappelijke impact van de producten en diensten van de onderneming.

Ethias zal dus niet investeren in bedrijven die meer dan >10.000.000.000 tCO₂eq aan BKG per jaar uitstoten en waarvan de energietransitiescore onder de 30/100 ligt.

5.1.1.8. Niet-conventionele olie- en gaswinning

Het betreft de identificatie van ondernemingen die betrokken zijn bij de winning van teerzanden en olieschalie en bij boringen in het noordpoolgebied. Dit type van niet-conventionele winning van fossiele brandstoffen is in verband gebracht met ernstige sociale en ecologische schade als gevolg van het specifieke proces waarbij olie- en gasvoorraden moeten worden gewonnen en behandeld om ruwe olieproducten te ontwikkelen. De belangrijkste bezorgdheden zijn: hoge broeikasgasemissies, hoger waterverbruik, bodemverstoring en mijnafval, luchtvervuiling als gevolg van verzuring van de bodem en warmtebronnen, en de gevolgen voor de inheemse bevolking in Alberta (Canada), waar 80% van de winning plaatsvindt.

Ethias zal niet investeren in bedrijven die meer dan 10% van hun inkomsten halen uit teerzanden- en olieschaliewinning, met inbegrip van boringen in het noordpoolgebied.

5.1.1.9. Conventionele olie- en gaswinning

Het betreft de identificatie van onderneming die betrokken zijn bij de conventionele olie- en gaswinning. Dit omvat de exploratie en productie alsook de levering van diensten ter ondersteuning van de winningsfase (vb. boor- en olievelddiensten, contractmijnbouw, leasing van offshore-platforms, enz.).

Om bedrijven die begonnen zijn met de geleidelijke eliminatie van fossiele brandstoffen sluit Ethias evenwel geen winningsbedrijven uit die meer dan 40% van hun inkomsten halen uit de productie van hernieuwbare energie.

Daarom zal Ethias niet investeren in bedrijven die betrokken zijn bij olie- en gaswinning, tenzij zij 40% of meer van hun inkomsten uit hernieuwbare energie halen.

5.1.1.10. Niet-duurzame elektriciteitsproductie

Het betreft de identificatie van elektriciteitsproducenten die sterk afhankelijk zijn van bronnen die als niet-duurzaam worden beschouwd. Gelet op de grote impact van elektriciteitsproductie op broeikasgasemissies worden bedrijven met een koolstoffactor van meer dan 393 gCO₂/kWh als niet-duurzaam beschouwd en worden zij bijgevolg door Ethias uitgesloten.

Voor bedrijven die deel uitmaken van de gas- en elektriciteitsvoorzieningssector waarvoor deze indicator niet beschikbaar is, sluit Ethias de bedrijven uit die in hun energiemix 10% of meer energie uit steenkool en/of meer dan 33% nucleaire energie hebben zitten.

Voor de andere bedrijven waarvoor geen enkele van deze indicatoren beschikbaar is, sluit Ethias alle bedrijven uit die niet kunnen aantonen dat zijn 90% of meer van hun energiemix uit hernieuwbare energie halen.

5.2. OVERHEIDSOBLIGATIES

Voor de black list (zwarte lijst) van landen, die enkel van toepassing is op overheidsobligaties, nemen wij drie begrippen in aanmerking:

- De fiscaal voordelige landen
- De minst goed genoteerde landen op basis van de ecologische, sociale en beleidsdimensies zoals bepaald door Vigeo Eiris
- Landen waarop internationale sancties van toepassing zijn.

5.2.1. FISCAAL VOORDELIGE LANDEN

Alle landen op de lijst van de “**landen met een voordelige fiscaliteit**” zoals bedoeld in het Wetboek Inkomstenbelasting 1992¹ zijn verboden.

5.2.2. LANDEN DIE DE INTERNATIONALE NORMEN IN TERMEN VAN PRINCIPES VAN RECHTEN VAN DE MENS, RECHTEN VAN DE WERKNEMERS EN MILIEUCONVENTIES HET MINST RESPECTEREN

Het doel is niet te investeren in de landen die de internationaal erkende Rechten van de Mens, de Rechten van de Werknemers en Milieuconventies het minst respecteren.

Van de 178 landen opgenomen in de database “**Sovereign Sustainability Rating**” zijn het laatste kwartiel van de landen die het slechtst scoren op de volgende analysecriteria uitgesloten:

Op het vlak van de Ecologische dimensie:

- Deelname aan internationale milieuconventies (zoals het UNFCCC (klimaatverdrag), het verdrag van Parijs, het Cartagena protocol inzake bioveiligheid bij de Conventie over biodiversiteit ...)
- Mitigatie van of aanpassing aan de klimaatverandering
- Vermindering van luchtmissies
- Bescherming van waterbronnen
- Bescherming van Biodiversiteit
- Overgang naar groene groei

¹ Bron: hoofdstuk III van het KB/WIB 92 artikel 179 - lijst van de Staten zonder of met een lage belasting bedoeld in artikel 307, § 1, alinea 5, b, van het Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Op het vlak van de Sociale dimensie:

- Promotie van maatschappelijke bescherming (armoede, sociale ongelijkheid en werkloosheid)
- Promotie van opvoeding (overheidsuitgaven voor opvoeding, niveau van lager en secundair onderwijs, alfabetiseringsgraad)
- Promotie van openbare gezondheid (sterftecijfer bij kinderen en moeders), voeding, toegang tot water, HIV, malaria en tuberculose)
- Promotie van gendergelijkheid
- Infrastructuurbeheer
- Deelname aan internationale solidariteit
- Veiligheids- en beveiligingsniveau van de bevolking (misdadencijfers en deelname aan controversiële bewapening)

Op het vlak van de Beleidsdimensie:

- Het naleven, promoten en beschermen van de burgerrechten via de deelname aan Internationale Conventies over de Rechten van de Mens, Internationale Conventies over Arbeidsrechten (zoals de IAO kernconventies) en Internationale conventies over de voorkoming van discriminatie)
- Het promoten van democratie en stabiliteit (indicatoren m.b.t. de politieke vrijheid en stabiliteit, de controle van corruptie, de onafhankelijkheid van justitie, de marktregulering en de persvrijheid)

5.2.3. LANDEN DIE HET VOORWERP UITMAKEN VAN INTERNATIONALE SCHENDINGEN

Ethias zal overheidsschulden van landen die het voorwerp uitmaken van internationale schendingen uit haar investeringen weren. De erkende schendingen zijn die van de volgende organisaties:

- European External Action Service (EEAS)
- United Nations Security Council (UNSC)
- Office of Foreign Assets Controls (OFAC) van het Amerikaanse Ministerie van Financiën
- Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Economie en Financiën, Ministerie van Europese Zaken in Frankrijk
- Regering van het Verenigd Koninkrijk

6. DESINVESTERINGSCRITERIA

Indien bij de update van de ethische investeringscode nieuwe namen verschijnen die in portefeuille worden gehouden, **zal het volgende beleid worden toegepast:**

- de aandelen zouden kunnen worden bewaard zolang de beurskoers lager is dan de aankoopprijs
- de obligaties zouden kunnen worden bewaard tot einddatum om de verplichtingen te vervullen in termen van rendement en actief/passiefbeheer («ALM: Asset and Liability Management»).

De aankoop van nieuwe posities van het betrokken effect is evenwel strikt verboden.

Rekening houdend met de bepalingen vermeld in de punten 5.1.1.1., 5.1.1.2., 5.1.1.3., 5.1.1.4., 5.1.1.5., 5.1.1.6., 5.1.1.7., 5.1.1.8., 5.1.1.9, 5.1.1.10. voor de ondernemingen en de punten 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3. voor de landen, vormen de twee lijsten in bijlage de lijst van verboden directe investeringen voor Ethias

Deze lijst is van toepassing op 1 januari 2021 en zal op ieder moment kunnen worden herzien door Ethias.

BIJLAGE BIJ DE ETHISCHE INVESTERINGSCODE ETHIAS

LIJST VAN VERBODEN DIRECTE INVESTERINGEN

ZWARTE LIJST VAN ONDERNEMINGEN

ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING	ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING
US0038301067	Abraxas Petroleum	VGO000272	Aviation Industry Corporation of China
ES0167050915	ACS Actividades de Construccion y Servicios	US05379B1070	Avista
INE423A01024	Adani Enterprises	PHY0486V1154	Ayala
ID1000111305	Adaro Energy	GB0009697037	Babcock International Group
CA00765F1018	Advantage Oil & Gas	GB0002634946	BAE Systems
US0078001056	Aerojet Rocketdyne Holdings	US05722G1004	Baker Hughes
US0080731088	AeroVironment	US0584981064	Ball Corporation
US00130H1059	AES	IT0005218752	Banca Monte Dei Paschi Di Siena
CL0001880955	AES Gener	US0605051046	Bank of America
RU000A0DQZE3	AFK Sistema	TH0148A10Z06	Banpu
AU000000AGL7	AGL Energy	GB0031348658	Barclays
CNE100000150	Air China	CA0679011084	Barrick Gold
NL0000235190	Airbus	DE000BASF111	BASF
NO0010234552	Aker ASA	US40537Q6052	Battalion Oil
NO0010345853	Aker BP	DE000BAY0017	Bayer
FR0004180537	AKKA Technologies	CA07317Q1054	Baytex Energy
US0138721065	Alcoa	AU000000BPT9	Beach Energy
MXP000511016	Alfa	HK0392044647	Beijing Enterprises Holdings
CA01626P4033	Alimentation Couche-Tard	US0846707026	Berkshire Hathaway
US0171751003	Alleghany Corporation	US084659AF84	Berkshire Hathaway Energy
US0185223007	ALLETE	KR7282330000	BGF retail
US0188021085	Alliant Energy	INE257A01026	Bharat Heavy Electricals
US01973R1014	Allison Transmission Holdings	INE029A01011	Bharat Petroleum Corp
US02079K3059	Alphabet	AU000000BHP4	BHP Group (Australia)
RU0007252813	Alosa	GB008H0P3Z91	BHP Group (UK)
US0220951033	Altria Group	US06846N1046	Bill Barrett
AU000000AJM9	Altura Mining	CA0906971035	Birchcliff Energy
CNE1000001T8	Aluminum Corporation of China	US0921131092	Black Hills Corporation
US0231351067	Amazon.com	US09260D1072	Blackstone Group
US0236081024	Ameren	US0970231058	Boeing
US0255371017	American Electric Power	CA09784Y1088	Bonavista Energy Corporation
GB0032087826	Amerisur Resources	US0995021062	Booz Allen Hamilton Holding
GB0081XZS820	Anglo American (UK)	BMG1466R2078	Borr Drilling
CNE1000001W2	Anhui Conch Cement	FR0004548873	Bourbon
US03674X1063	Antero Resources	GB0007980591	BP
AU000000APA1	APA Group	GB0002875804	British American Tobacco
US0374111054	Apache	MYL416200003	British American Tobacco Malaysia
US03761U5020	Apollo Investment	CA1125851040	Brookfield Asset Management
US0378331005	Apple	BMG162341090	Brookfield Business Partners
CA00208D4084	Arc Resources	US1182301010	Buckeye Partners
LU1598757687	ArcelorMittal	ID1000094006	Bukit Asam
US03940R1077	Arch Resources	XS0989152573	Bulgarian Energy Holding
US0394831020	Archer-Daniels-Midland Company	ID1000068703	Bumi Resources
IT0004093263	Ascopiave	IT0001347308	Buzzi Unicem
TRAAEELS91H2	Aselsan Elektronik Sanayi Ve Ticaret	US05605H1005	BWX Technologies
FR0000074148	Assystem	US1270971039	Cabot Oil & Gas
ID1000122807	Astra International	GB00874CDH82	Cairn Energy
CA0467894006	ATCO	XS0516548384	Caisse de depot et placement du Quebec
US0495601058	Atmos Energy	US13057Q2066	California Resources Corporation
FR0000051732	Atos	US13123X5086	Callon Petroleum
AU000000ASB3	Austral	CA1363851017	Canadian Natural Resources
US05351W1036	Avangrid	CA1367178326	Canadian Utilities

ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING	ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING
CA14042M1023	Capital Power	US20854L1089	Consol Energy
US141781AC86	Cargill	US2120151012	Continental Resources
AU000000CVN8	Carnarvon Petroleum	GB00BF448H58	ContourGlobal
US1445771033	Carrizo Oil & Gas	AU000000COE2	Cooper Energy
US1475281036	Casey's General Stores	NL0000200384	Core Laboratories
IT0004734973	Cassa Depositi e Prestiti	US2186811046	Core-Mark Holding Company
US1491231015	Caterpillar	ES0224261018	CORES
CA15135U1093	Cenovus Energy	JP3298000005	Cosmo Energy Holdings
GB00B033F229	Centrica	GB00B64NSP76	Costain Group
CZ0005112300	CEZ	US22282E1029	Covanta
US1252691001	CF Industries Holdings	CA22576C1014	Crescent Point Energy
CNE100001T80	CGN Power	CA2265331074	Crew Energy
US15942R2085	Chaparral Energy	US22948P1030	CTO Realty Growth
US1638511089	Chemours	US2296691064	Cubic
GB00B45C9X44	Chemring Group	US2310211063	Cummins
US1651677437	Chesapeake Energy	US2315611010	Curtiss-Wright
US1667641005	Chevron Corporation	FR0000121725	Dassault Aviation
CND1000090Q8	China Aerospace Science & Technology Corporation	CNE1000002Z3	Datang International Power Generation
CNE100001QS1	China Cinda Asset Management	US23311P1003	DCP Midstream
CNE100000528	China Coal Energy	IL0010841281	Delek Group
HK0257001336	China Everbright International	US2479162081	Denbury Resources Inc.
BMG2109G1033	China Gas Holdings	US25179M1036	Devon Energy
KYG2116D1198	China Huarong Energy	MYL727700006	Dialog Group
CNE100000HD4	China Longyuan Power Group	US25271C1027	Diamond Offshore Drilling
CNE1000002N9	China National Building Materials	US25278X1090	Diamondback Energy
VGO0000275	China National Precision Machinery Imp. Exp. Corp	PHY2088F1004	DMCI Holdings
CND10000KSK9	China North Industries Group	NO0003921009	DNO
CNE1000002P4	China Oilfield Services	GB0033032904	DNO North Sea
CNE1000002Q2	China Petroleum & Chemical	KR7000150003	Doosan
CNFD50VQIT33	China Poly Group Corporation	US2605571031	Dow
HK2380027329	China Power International Development	AU000000DOW2	Downer EDI
CNE1000007Z2	China Railway Group	US2333311072	DTE Energy
HK0836012952	China Resources Power Holdings	CH0023405456	Dufry
CNE100000767	China Shenhua Energy	US27032D3044	Earthstone Energy
CNE1000002V2	China Telecom	IE00B8KQN827	Eaton
JP3526600006	Chubu Electric Power	COC04PA00016	Ecopetrol
JP3522200009	Chugoku Electric Power	IL0010811243	Elbit Systems
US1717981013	Cimarex Energy	JP3551200003	Electric Power Development
AU000000CIM7	CIMIC Group	XS0856023493	Electricity Supply Board
HK0267001375	CITIC	CA2908761018	Emera
US1729674242	Citigroup	CLP7847L1080	Empresas Copec
KYG217651051	CK Hutchison Holdings	US69047Q1022	EnCana Corporation
BMG2178K1009	CK Infrastructure Holdings	PLENERG00022	Energia
US18539C1053	Clearway Energy	GB00BG12Y042	Energiean
US12561W1053	Cleco Corporate Holdings	XS1684813493	Energia Group NI Holdings
US1858991011	Cleveland-Cliffs	US29273V1008	Energy Transfer
HK0002007356	CLP Holdings	CA2927661025	Enerplus Corporation
US1258961002	CMS Energy	FR0010208488	Engie
FR0000053399	Cnim	CL0001583070	Engie Energia Chile
KYG2352X1262	CNNC International	IT0003132476	ENI
HK0883013259	CNOOC	GB00B635TG28	EnQuest
US12653C1080	CNX Resources	CA2935701078	Ensign Energy Services
INE522F01014	Coal India	XS0612879576	Entega
US19075F3047	Cobalt International Energy	US26875P1012	EOG Resources
US774341AL52	Collins Aerospace	XS0783933350	EP Energy
BRCNSAACNOR6	Companhia Siderurgica Nacional	US2687851020	EP Energy Corp
ES0105027009	Compañía de Distribución Integral Logista Holdings	US26884L1098	EQT Corporation
US2057683029	Comstock Resources	NO0010096985	Equinor
US20605P1012	Concho Resources	AU000000EPW7	ERM Power
US20825C1045	ConocoPhillips	PLEURCH00011	Eurocash
		US29977A1051	Evercore
		US30034W1062	Evergy

ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING	ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING
US30040W1080	Eversource Energy	JP3845400005	Hokuriku Electric Power
US30049A1079	Evolution Petroleum Corporation	TW0002317005	Hon Hai Precision Co.
GB00B71N6K86	EVRAZ	US4385161066	Honeywell International
DE000A0Z2A12	EWE	HK0003000038	Hong Kong & China Gas
US2692795014	EXCO Resources	US4432011082	Howmet Aerospace
ZAE000084992	Exxaro Resources	BMG4639H1227	Huabao International Holdings
US30231G1022	Exxon Mobil	CNE1000006Z4	Huaneng Power International
US30303M1027	Facebook	GB0004478896	Hunting
JP3802600001	FamilyMart	US4464131063	Huntington Ingalls Industries
AU000000FAR6	FAR	GB00B580MF54	Hurricane Energy
GB00BYW6GV68	Ferroglobe	CA4480551031	Husky Energy
NL0010877643	Fiat Chrysler Automobiles	IL0002810146	ICL Group
IT0001415246	Fincantieri	JP3142500002	Idemitsu Kosan
US3379321074	FirstEnergy	GB0004544929	Imperial Brands
US3434121022	Fluor Corporation	CA4530384086	Imperial Oil
TW0006505001	Formosa Petrochemical	US4534156066	Independence Contract Drilling
TW0001301000	Formosa Plastics	ID1000108509	Indo Tambangraya Megah
CA3495531079	Fortis	CNE1000003G1	Industrial and Commercial Bank of China
HK0656038673	Fosun International	US44986UAD19	Ineos Group
CA3518581051	Franco-Nevada	CNE000000JP5	Inner Mongolia Yili Industrial Group
CA3565001086	Freehold Royalties	CNE000000SK7	Inner Mongolia Yitai Coal
US35671D8570	Freeport-McMoRan	JP3294460005	Impex
CA35905B1076	Frontra Energy	RU000A0JPNM1	Inter RAO UES
NL0000352565	FUGRO	US4592001014	International Business Machines
INE129A01019	Gail India	VGO000229	Investment Corporation of Dubai
PTGAL0AM0009	Galp Energia	XS0701227075	IPIC
RU0007661625	Gazprom	IT0003027817	Iren
US3695501086	General Dynamics	IL0011275471	Israel Aerospace Industries
US3696041033	General Electric	IL0005760173	Israel Corporation
NZGNEE000157	Genesis Energy	US4651414066	Isramco
MYL318200002	Genting	INE154A01025	ITC
JE00B4T3BW64	Glencore	JP3143600009	ITOCHU Corporation
INE776C01039	GMR Infrastructure	US4698141078	Jacobs Engineering Group
US36225V1044	GP Strategies	JP3421100003	Japan Petroleum Exploration
US38500T1016	Gran Tierra Energy	JP3726800000	Japan Tobacco
PEP736581005	Grana Y Montero	SG1B51001017	Jardine Cycle & Carriage
FR0000062671	Groupe Gorge	BMG507361001	Jardine Matheson Holdings
COT09PA00035	Grupo Argos	BMG507641022	Jardine Strategic Holdings
MXP461181085	Grupo Carso	PLJSW0000015	Jastrzebska Spolka Weglowa
COT13PA00086	Grupo de Inversiones Suramericana	BRJBSSACNOR8	JBS
COE01PA00026	Grupo Energia Bogota	US47233W1099	Jefferies Financial Group
MXP370841019	Grupo Mexico	JP3386030005	JFE Holdings
KR7078930005	GS Holdings	CNE0000019P0	Jiangxi Copper
ID1000068604	Gudang Garam	VGO000277	John Cockerill
US4026353049	Gulfport Energy	GB00B5N0P849	John Wood Group
US4062161017	Halliburton	US48019TAF12	Jones Energy
ID1000074008	Hanjaya Mandala Sampoerna	INE019A01038	JSW Steel
KR7012450003	Hanwha Aerospace	JP3386450005	JXTG Holdings
KR7009830001	Hanwha Chemical	US4835481031	Kaman
KR7000880005	Hanwha Corp	AU000000KAR6	Karoon Energy
GB00BYZJ7G42	Harworth Group	JP3223800008	Kawasaki Kisen Kaisha
VGO0000281	Heliopolis Company for Chemical Industries	KZ1C00001122	KazMunaiGaz
GRS298343005	Hellenic Petroleum	US48242W1062	KBR
US4234521015	Helmerich & Payne	CA4882951060	Kelt Exploration
HK0012000102	Henderson Land Development	KR7015760002	Kepeco
IT0001250932	Hera	SG1U68934629	Keppel Corporation
US42809H1077	Hess	KR7000270009	Kia Motors
US42824C1099	Hewlett Packard Enterprise	US49456B1017	Kinder Morgan
INE038A01020	Hindalco Industries	US48251W1045	KKR & Co
HK0000179108	HK Electric Investments	TRAKCHOL91Q8	KOC Holding
DE0006070006	Hochtief	KR7047810007	Korea Aerospace Industries
JP3850200001	Hokkaido Electric Power	KR7036460004	Korea Gas

ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING	ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING
US5006881065	Kosmos Energy	US6558441084	Norfolk Southern
HK0034000254	Kowloon Development	US6655313079	Northern Oil and Gas
US50077B2079	Kratos Defense & Security Solutions	US6668071029	Northrop Grumman
KR7033780008	KT&G	US68557N1037	Northrop Grumman Innovation Systems
BMG5320C1082	Kunlun Energy	US6680743050	NorthWestern Corporation
JP3246400000	Kyushu Electric Power Company	GB00BGP6Q951	Nostrum Oil & Gas
US5024311095	L3Harris Technologies	RU000A0DKV55	NOVATEK
US5168062058	Laredo Petroleum	RU0009046452	Novolipetsk Steel
INE018A01030	Larsen & Toubro	US6293775085	NRG Energy
JP3982100004	Lawson	INE733E01010	NTPC
US5253271028	Leidos Holdings	US6703461052	Nucor
IT0003856405	Leonardo	CA67072Q1046	Nuvista Energy
KR7003550001	LG Corporation	US67073YAA47	NV Energy
US53079EAN40	Liberty Mutual Group	US6742151086	Oasis Petroleum
US5398301094	Lockheed Martin	US6745991058	Occidental Petroleum
US5404241086	Loews	US6752321025	Oceaneering International
PLLOTOS00025	LOTOS Group	US6708371033	OGE Energy
RU0009024277	Lukoil	US677050AC00	Oglethorpe Power
SE0000825820	Lundin Energy	PK0080201012	Oil & Gas Development
PEP702521001	Luz Del Sur	INE213A01029	Oil & Natural Gas Corporation
RU0009084396	Magnitogorsk Iron & Steel Works	INE274J01014	Oil India
DE0005937007	MAN	PG0008579883	Oil Search
US5645631046	ManTech International Corporation	US6780261052	Oil States International
US5658491064	Marathon Oil	AT0000743059	OMV
JP3877600001	Marubeni Corporation	XS1084958989	ONGC Videsh
US5764852050	Matador Resources	GB00B24CT194	Ophir Energy
FR0000051070	Maurel et Prom	AU000000ORG5	Origin Energy
GB00BJ3VW957	McColls Retail Group	JP3180400008	Osaka Gas
CA5527041084	MEG Energy	US6882392011	Oshkosh
GB00BZ1G4322	Melrose Industries	US695114BT48	Pacificorp
US595620AJ40	Midamerican Energy	CA6979001089	Pan American Silver
AU000000MIN4	Mineral Resources	US6984771062	Panhandle Oil & Gas
JP3898400001	Mitsubishi Corporation	GB00B125SX82	Pantheon Resources
JP3903000002	Mitsubishi Materials Corporation	US69888T2078	Par Pacific Holdings
JP3902900004	Mitsubishi UFJ Financial Group	CA69946Q1046	Parex Resources
JP3891600003	Mitsui E&S Holdings	US7018771029	Parsley Energy
JP3362700001	Mitsui OSK Lines	US7034811015	Patterson-UTI Energy
JP3893600001	Mitsui&Co	US69327R1014	PDC Energy
JP3885780001	Mizuho Financial Group	US7045511000	Peabody Energy
RU0007288411	MMC Norilsk Nickel	AU0000061897	Perenti Global
HU0000153937	MOL Hungarian Oil Gas	ID1000111602	Perusahaan Gas Negara
US61179L1008	Montage Resources	US71568QAA58	Perusahaan Listrik Negara
US6153942023	Moog	BRPETRACNPR6	Petrobras
RU0006763570	Motovilikhinskiye Zavody	CNE1000003W8	PetroChina
DE000A0D9PT0	MTU Aero Engines	GB00B0H2K534	Petrofac
CA6252841045	Mullen Group	XS0456477578	Petroleos Mexicanos
US6267171022	Murphy Oil	CA7170461064	Peyto Exploration & Development
US62704PAM59	Murray Energy	US69331C1080	PG&E
BMG6359F1370	Nabors Industries	GB00B572ZV91	Pharos Energy
US6295791031	Nacco Industries	US7181721090	Philip Morris International
US6361801011	National Fuel Gas	US7234841010	Pinnacle West Capital
US6372151042	National Presto Industries	US7236641087	Pioneer Energy Services
AU000000NCZ9	New Century Resources	US7237871071	Pioneer Natural Resources
AU000000NHC7	New Hope Corporation	PLPGER000010	Polska Grupa Energetyczna
US65339F1012	NextEra Energy	PLPKN0000018	Polski Koncern Naftowy Orlen
BMG653181005	Nine Dragons Paper Holdings	PLPGNIG00014	Polskie Gornictwo Naftowe i Gazownictwo
JP3700200003	Nippon Light Metal Holdings	KR7103140000	Poongsan Corporation
JP3753000003	Nippon Yusen	KR7005810007	Poongsan Holdings
US65473P1057	NiSource	DE000PAH0038	Porsche Automobil Holding
GB00BFG3KF26	Noble Corporation	US7365088472	Portland General Electric
US6550441058	Noble Energy	KR7005490008	POSCO
BMG6542T1505	Noble Group	KR7047050000	POSCO International

ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING	ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING
US7376301039	PotlatchDeltic	RU0009046510	Severstal
US6935061076	PPG Industries	CH0002497458	SGS
US69351T1060	PPL Corporation	HK0363006039	Shanghai Industrial Holdings
CA7397211086	Prairiesky Royalty	HK0639031506	Shougang Fushan Resources Group
CA74022D3085	Precision Drilling Corporation	TH0021010Z06	Siam City Cement
GB00B43G0577	Premier Oil	US82836G1022	SilverBow Resources
TH0646010Z00	PTT	SG1F60858221	Singapore Technologies Engineering Ltd
TH0355A10Z04	PTT Exploration & Production	HK3377040226	Sino-Ocean Group Holding
GRS434003000	Public Power Corporation	HK3808041546	Sinotruk Hong Kong
US7453101021	Puget Energy	KR7034730002	SK Holdings
US74737V1061	Pyxus International	KR7096770003	SK Innovation
QA0006929812	Qatar Electricity & Water	KR7001740000	SK Networks
US74733V1008	QEP Resources	NL0000817179	Sligro Food Group
GB00B0WMWD03	QinetiQ Group	US78454L1008	SM Energy
US74875T1034	Quintana Energy Services	CA78460T1057	SNC-Lavalin Group
US75281A1097	Range Resources	JP3663900003	Sojitz
US75513E1010	Raytheon Technologies	GB00B90XFF12	Sound Energy
INE002A01018	Reliance Industries	AU000000S320	South32
INE614G01033	Reliance Power	US84243QAH65	Southern California Gas
ZAE000026480	Remgro	US84265V1052	Southern Copper
ES0173516115	Repsol	US8454373007	Southwestern Electric
ZAE000057428	Reunert	US8454671095	Southwestern Energy
DE0007030009	Rheinmetall	CA8467856081	Spartan Energy
US76680V1089	Ring Energy	FR0012757854	Spie
GB0007188757	Rio Tinto	US8485741099	Spirit AeroSystems Holdings
AU000000RIO1	Rio Tinto (Australia)	VGO000280	SPLAV State Research and Production
US7697551098	Roan Resources	US78470V1089	SRC Energy
VGO000287	Roketsan Raket Sanayii	KR7003410008	SsangYong Cement Industrial
GB00B63H8491	Rolls-Royce Holdings	GB0007908733	SSE
RU000A0J2Q06	Rosneft Oil	US8542311076	Standex International
GB00B03MLX29	Royal Dutch Shell	CND000000BC2	State Grid Corporation of China
US7802871084	Royal Gold	LU0075646355	Subsea 7
GB0007594764	RPS Group	JP3404600003	Sumitomo Corporation
US74978Q1058	RSP Permian	JP3890350006	Sumitomo Mitsui Financial Group
DE0007037129	RWE	CA8672241079	Suncor Energy
IE00BYTBXV33	Ryanair Holdings	AU000000SEA7	Sundance Energy Australia
KR7003570009	S&T Dynamics	CA86880Y1097	Surge Energy
KR7036530004	S&T Holdings	RU0008926258	Surgutneftegas
SE0000112385	Saab	SE0000310336	Swedish Match
FR0000073272	Safran	MA0000012205	Taq Morocco
FR0000125007	Saint Gobain	INE467B01029	Tata Consultancy Services
IT0005252140	Saipem	INE155A01022	Tata Motors
KR7028260008	Samsung C&T	INE245A01021	Tata Power
PHY751061151	San Miguel	INE081A01012	Tata Steel
US79970Y1055	Sanchez Energy	RU0009033591	Tatneft
US80007P8692	SandRidge Energy	PLTAURN00011	Tauron Polska Energia
AU000000STO6	Santos	GB00BDSFG982	TechnipFMC
MYL521800002	Sapura Energy Berhad	CA8787422044	Teck Resources
ZAE000006896	Sasol	US8723751009	Teco Energy
NL0000360618	SBM Offshore	US8790801091	Tejon Ranch
DK0060696300	Scandinavian Tobacco Group	XS0695144567	Temasek Holding
AN8068571086	Schlumberger	MYL5347000009	Tenaga Nasional
US8085411069	Schweitzer-Mauduit International	US880591ER96	Tennessee Valley Authority
US8086251076	Science Applications International	US88162G1031	Tetra Tech
BMG7998G1069	Seadrill	US8832031012	Textron
SG1R50925390	Sembcorp Industries	FR0000121329	Thales
ID1000106800	Semen Indonesia	DK0061135753	The Drilling Company of 1972
AU000000SXY7	Senex Energy	US8425871071	The Southern Company
GB0007973794	Serco Group	JP3605400005	Tohoku Electric Power
JP3422950000	Seven & I Holdings	JP3585800000	Tokyo Electric Power Co Holdings
CA81783Q1054	Seven Generations Energy	JP3573000001	Tokyo Gas
AU000000SVW5	Seven Group Holdings	CA8908953034	TORC Oil & Gas

ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING	ISIN CODE	NAAM ONDERNEMING
FR0000120271	Total	INE205A01025	Vedanta Limited
GA0000121459	Total Gabon	GB0033277061	Vedanta Resources
CA89156V1067	Tourmaline Oil	CA9237251058	Vermilion Energy
JP3633400001	Toyota Motor	FR0000031775	Vicat
JP3635000007	Toyota Tsusho Corporation	XS1326311070	Viesgo
CA89346D1078	TransAlta Corporation	FR0000125486	Vinci
US8936411003	TransDigm Group	US92826C8394	Visa
CH0048265513	Transocean	US92840M1027	Vistra
DE000TRAT0N7	Traton	DE0007664039	Volkswagen
US89566EAD04	Tri-State Generation & Transmission Association	BRVOTRDBS032	Votorantim
GB0001500809	Tullow Oil	US92922P1066	W&T Offshore
US90041L1052	Turning Point Brands	INE711A01022	Walchandnagar Industries
US9026811052	UGI Corporation	AU000000SOL3	Washington H. Soul Pattinson
GB0009123323	Ultra Electronics Holdings	US92939U1060	WEC Energy Group
MYL458800009	UMW Holdings	US9497461015	Wells Fargo
VG00000291	Union of Military Industries	US9608781061	Westmoreland Coal
DE000UNSE018	Uniper	US9621661043	Weyerhaeuser
US9092143067	Unisys	CA96467A2002	Whitecap Resources
US9092181091	Unit Corporation	AU000000WHC8	Whitehaven Coal
RU000A1025V3	United Company Rusal	US9663875089	Whiting Petroleum
BMG9231L1081	United Energy Group	XS2054210252	Wintershall Dea
US9119221029	United States Lime & Minerals	AU000000WPL2	Woodside Petroleum
US9129091081	United States Steel	AU000000WOR2	Worley
ID1000058407	United Tractors	US98212B1035	WPX Energy
US9134561094	UNIVERSAL	US98389B1008	Xcel Energy
GB00BJVJZD68	Valaris	CNE1000004Q8	Yanzhou Coal Mining
BRVALEACNOR0	Vale	MYL467700000	YTL Corp
US91913Y1001	Valero Energy	CNE100000502	Zijin Mining Group
US92240M1080	Vector Group		

ZWARTE LIJST VAN LANDE ENKEL VAN TOEPASSING OP DE OVERHEIDSOBLIGATIES

Abu Dhabi	Guinea	Papoua-Nieuw-Guinea
Afghanistan	Haïti	Pitcairneilanden
Ajman	Hongkong	Qatar
Anguilla	India	Ras al Khaimah
Bahama 's	Irak	Rusland
Bahrein	Iran Islamistische Rep	Saint Lucia
Bangladesh	Jemen	Saint-Barthelemy
Bermuda	Jersey	Saoedi-Arabië
Bhutan	Kaaimaneilanden	Servië
Bosnië & Herzegovina	Koeweit	Seychellen
Britse Maagdeneilanden	Laos	Sharjah
Burundi	Libanon	Soedan
Centraal-Afrikaanse Republiek	Liberia	Solomoneilanden
China	Libisch-Arabische Jamahiriya	Somalië
Colombia	Madagaskar	Syrië
Comoren	Mali	Tonga
Cuba	Marshalleilanden	Tsjaad
Democratische Republiek Congo	Mauritanië	Tunesië
Democratische Volksrepubliek Korea	Moldavië	Turkije
Djibouti	Monaco	Turkmenistan
Dubai	Montenegro	Turks-en Caicoseilanden
Egypte	Myanmar (Birma)	Umm al Qaiwain
Eiland Man	Nauru	Vanuatu
Equatoriaal Guinea	Nicaragua	Venezuela
Eritrea	Nigeria	Verenigde Arabische Emiraten
Eswatini	Oeganda	Wallis-en-Futuna
Federatie van Micronesië	Oekraïne	Wit-Rusland
Fujairah	Oezbekistan	Zimbabwe
Guernsey (ook de eilanden Jethou en Sark)	Oman	Zuid-Soedan
Guinea-Bissau	Pakistan	
	Palau	